

Sygn. akt IX Gz 312/13

POSTANOWIENIE

Dnia 13 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie IX Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Monika Kazubińska – Kręcisz (spr)

Sędziowie: SSO Małgorzata Skoczyńska

SSO Wojciech Turzański

po rozpoznaniu w dniu 13 września 2013 r. w Lublinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa P. G.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

w przedmiocie zażalenia powoda na postanowienie Sądu Rejonowego w Siedlcach z dnia 2 lipca 2013 r. wydane w sprawie sygnatura akt V GC 423/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Siedlcach stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i przekazał sprawę Sądowi Gospodarczemu w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w W. (k.139).

W uzasadnieniu przedmiotowego postanowienia Sąd I instancji wskazał, że powód dochodzi w sprawie roszczenia wynikającego z umowy ubezpieczenia obowiązkowego kierowców OC. Wierzytelność tą nabył w drodze przelewu od poszkodowanego, stale zamieszkałego w W.. Tam też wystąpiła szkoda.

W tych okolicznościach, powołując się w szczególności na przepis art. 20 ust 1. ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych Sąd Rejonowy wskazał, iż przepis ten ma charakter ius cogens w stosunku do przepisów regulujących właściwość sądu w kodeksie postępowania cywilnego. Oznacza to, że w sprawach z powództwa wynikającego z umowy ubezpieczenia obowiązkowego o właściwość miejscową decyduje miejsce zamieszkania (albo siedziby) pozwanego, poszkodowanego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia. Zawarcie umowy przelewu wierzytelności nie prowadzi jednak do zmiany sytuacji prawnej cesjonariusza. Przelew wierzytelności na rzecz powoda nie jest bowiem podstawą dochodzonego roszczenia. Z chwilą cesji następuje jedynie skutek w postaci nabycia przez następcę prawnego cedenta przysługującej mu wierzytelności. Zmienia się zatem jedynie osoba wierzyciela, nie ulega zaś zmianie charakter roszczenia o zapłatę wobec dłużnika. Powoduje to w konsekwencji, że powództwo przeciwko ubezpieczycielowi winno być dochodzone przed sądem właściwym w chwili powstania zdarzenia, według zasad ogólnych lub – z powołaniem na właściwość przemienną – według miejsca zamieszkania poszkodowanego,

którym był cedent. Powód nie może zatem powoływać się na właściwość wynikającą z jego miejsca zamieszkania, jeżeli jednocześnie właściwość ta nie wynika z miejsca zamieszkania cedenta, który był poszkodowanym.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył powód – P. G.. Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący wskazał, iż powód w pozwie sprostał wymogom art. 187 § 1 pkt 2 kpc, a właściwość Sądu Rejonowego w Siedlcach ma charakter właściwości przemiennej. Dla określonej kategorii spraw właściwym jest zarówno sąd właściwości ogólnej, jak i sądy określone w przepisach art. 32-37¹ kpc oraz przepisach pozakodeksowych, jak wskazywana w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia ustawa. Wybór sądu pozostawiony jest powodowi. W realiach sprawy powód wstąpił w prawa poszkodowanego na podstawie umowy cesji wierzytelności. Siedziba powoda znajduje się w okręgu właściwości miejscowej Sądu Rejonowego w Siedlcach. Uzasadnia to dokonany przez powoda w wyraźny sposób w pozwie wybór sądu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie jest niezasadne.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko zaprezentowane w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Sąd I instancji podkreślił zasadnie, że przepis art. 20 Ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych stanowi uregulowanie szczególne (lex specialis) w zakresie właściwości miejscowej sądów dla powództw wynikających z umowy ubezpieczenia obowiązkowego. Interpretacja ta ma zasadnicze znaczenie dla podjęcia oceny dalszych zarzutów zażalenia.

Właściwość miejscowa oznacza kompetencję terytorialną sądów powszechnych i wskazuje kryteria określające zakres spraw rozpoznawanych przez sądy poszczególnych okręgów. Przepisy kodeksu postępowania cywilnego regulują właściwość miejscową ogólną (art. 27 – 30 kpc), która jest zasadą i opiera się na regule actor sequitur forum rei oraz właściwość przemienną i wyłączną, mające charakter wyjątków. Właściwość przemienna (art. 32 – 37 kpc) polega na tym, że właściwy w określonej kategorii spraw jest zarówno sąd właściwości ogólnej, jak i sąd (sądy) określone w przepisach. Wybór sądu jest w takim wypadku pozostawiony powodowi.

W niniejszej sprawie powodowa spółka, będąca cesjonariuszem dochodzi od pozwanej należności z tytułu odszkodowania, wynikającego z umowy ubezpieczenia obowiązkowego kierowców. Podstawą roszczenia jest określony w uzasadnieniu pozwu stosunek zobowiązaniowy, tj. umowa ubezpieczenia. Stron sporu nie łączy jednak żaden stosunek umowny. Powód jako nabywca wierzytelności poszkodowanego w zdarzeniu ubezpieczeniowym jest jedynie beneficjentem świadczenia, wynikającego z umowy łączącej sprawcę szkody (ubezpieczającego) z ubezpieczycielem. W tych okolicznościach, w odwołaniu do treści stosunku zobowiązaniowego, z którego wynika roszczenie, pozwany przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy podniósł zarzut niewłaściwości miejscowej sądu. Został on przez Sąd pierwszej instancji oceniony jako zasadny, bowiem cesjonariusz wstępuje w tym zakresie w prawa cedenta na zasadzie podstawienia (wstąpienia w miejsce dotychczasowego wierzyciela bez wpływu na treść zobowiązania pierwotnego). Szczególny charakter powoływanego dla uzasadnienia właściwości sądu uregulowania art. 20 cyt. wyżej ustawy wyłącza zastosowanie regulacji przewidzianych w art. 31 i nast. kpc, w tym art. 34 kpc. Nie oznacza to oczywiście, że określona tym przepisem właściwość ma charakter właściwości wyłącznej. Jest to bowiem właściwość przemienna, a wybór sądu pozostawiony został powodowi. Jest on jednak ograniczony ramami zakreślonymi przez art. 20 ust 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych. W tych okolicznościach wskazanie przez powoda sądu właściwości miejscowej związanej z z miejscem jego siedziby nie może być uzasadnione powołanym przepisem, nie jest on bowiem ani poszkodowanym, ani uprawnionym z umowy ubezpieczenia w rozumieniu cytowanej ustawy. Jak słusznie podkreślił Sąd Rejonowy, powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, właściwość przemienna sądu została określona w tym przepisie za pomocą kryterium przedmiotowego, nie zaś podmiotowego.

Argument zastosowania w treści pozwu wymogów formalnych przewidzianych w art. 187 § 1 pkt 2 kpc nie zwalnia Sądu z badania i oceny okoliczności wskazanych przez powoda jako uzasadnienie właściwości.

Z powyższych względów, stwierdzając bezzasadność zarzutów podniesionych w zażaleniu, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc orzekł, jak w postanowieniu.